

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturavdelningen
Jennifer Hood

Beslut
2019-12-12

Diarienummer
511-37899-2017

Sida
1(5)

Dossienummer
1440-2216

Beslut om utökning av naturreservatet Iglekärr i Ale kommun

Innehåll

Beslut om ändring

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Ärendets handläggning

Upplysningar

Kungörelse

Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutslista

Bilaga 2: Länsstyrelsens beslut 2016-09-28 om naturreservatet Iglekärr, dnr 511-33870-2015

Bilaga 3: Regeringsbeslut 2017-06-22 för naturreservatet Iglekärr

Bilaga 4. Skötselplanekarta

Bilaga 5. Sakägarförteckning och sändlista

Beslut om ändring

Länsstyrelsen beslutar att Länsstyrelsens beslut från 2016-09-28, dnr 511-33870-2015, om bildande av naturreservatet Iglekärr ska ändras enligt följande:

- Områdets yttergräns ska vara den som framgår av bilaga 1 till detta beslut.
Detta innebär att naturreservatet utökas med 12,7 ha.

Länsstyrelsens beslut 2016-09-28 om naturreservatet Iglekärr, inklusive syfte och föreskrifter, samt regeringens beslut 2017-06-22, ska gälla även för det tillagda området.

Beslutet är fattat med stöd av 7 kap. 4 och 5 § miljöbalken.

Beslutet riktar sig till allmänheten, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m. m. fastställer Länsstyrelsen följande komplettering till den befintliga skötselplanen: Områdets gränser ska märkas ut i terrängen och gränsmarkeringarna ska underhållas vid behov av förvaltaren. Inom det tillagda området ska barrskogen lämnas till fri utveckling och ingå i skötselområde 1.1 i den befintliga skötselplanen. Ädellövs skogen i söder ska förvaltas enligt skötselområde 3.1 som framförallt handlar om att friställa ekar och röja undan yngre gran. Inom det utökade området finns två fornlämningar i form av rösen (RAÄ-nr Skeplanda 27:1 och 156:1). Dessa bör hållas fria från vegetation, för att inte skada fornlämningarna. Om nya anordningar för friluftslivet (till exempel stigar och grillplats) anläggs så bör de placeras på behörigt avstånd från fornlämningarna.

Länsstyrelsen utser Väst kuststiftelsen som förvaltare av naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 21 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Detta beslut innebär att naturreservatet utökas med 12,7 ha. Skogsområdet ligger i direkt anslutning till naturreservatet Iglekärrs sydvästra del inom Ale kommun.

Naturreservatet Iglekärr ligger i Risvedenområdet i Ale kommun. Risveden är en större sammanhängande värdekärna för skogliga naturvärden, där området består av ett flertal naturreservat. Naturreservatet Iglekärr, och även utökningen, utgörs av gammal barrskog med stråk av löv. Det finns en stor blandning av träd och riklig förekomst av död ved. Stora delar av området har en varierad topografi med branter och blockmiljöer. I södra delen av utökningen finns ädellöv såsom ek och ask, det finns även en hel del al nära de lodräta branterna. Med denna variation av biotoper blir mångfalden hög, det finns flera signalarter och även rödlistade arter som är beroende av naturskogsartad skog och stabilt mikroklimat för sin fortlevnad.

Området berörs av riksintresseområde för friluftsliv (FO34 Risvedenområdet) och naturvård (NRO-14-123 Risveden) enligt miljöbalken och ligger inom värde trakten Risveden enligt den regionala strategin för skydd av skog. Branten i söder är klassad som objekt med naturvärde av Skogsstyrelsen.

Länsstyrelsen anser att detta sammantaget motiverar att skogsområdet skyddas mot bland annat avverkning genom utökning av det befintliga naturreservatet Iglekärr.

Intresseprövning

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående markanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Ärendets handläggning

I slutet av 2017 inkom en skrivelse från stiftelsen Naturarvet till Länsstyrelsen med önskemål om att utöka naturreservatet Iglekärr med ett intilliggande skifte som Naturarvet höll på att förvärva. Syftet med Naturarvets markköp var att skydda skogen och främja den biologiska mångfalden i området. Länsstyrelsen fältbesökte området och gjorde bedömningen att området hyser höga värden och lämpligen skyddas genom att utöka det intilliggande naturreservatet. All mark som berörs av utökningen av naturreservatet har inträngsersatts vid tidpunkten för detta beslut.

Stiftelsen Naturarvet har som berörda mark- och sakägare, förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan.

Förslaget till naturreservat har remitterats till Ale kommun, SGU och Skogsstyrelsen. Västkuststiftelsen, Naturskyddsföreningen i Ale och Risvedengruppen har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

SGU avstår från att yttra sig i ärendet. Skogsstyrelsen tillstyrker förslaget. Västkuststiftelsen är positiva till beslutet.

Upplysningar

Dispens från *föreskrifterna* m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap. 7 § miljöbalken).

Skogsvårdslagen

Genom beslutet om naturreservat följer att skogsvårdslagens bestämmelser upphör att gälla, i hela naturreservatet, där skogsbruk förbjuds enligt A Föreskrifterna, (se 4 § Skogsvårdslagen (SFS 1979:429).

Därmed har markägaren inte längre något ansvar enligt 29 § skogsvårdslagen för att bekämpa eller förebygga insektshärjning i skog.

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet ska uppnås är till exempel följande:

- Regler om körning i terräng i terrängkörningslagen och terrängkörningsföreläggningen.
- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskyddsföreläggningen
- Kulturmiljölagen
- Jaktlagstiftningen
- Lagen om skydd mot olyckor, t.ex. generella eldningsförbud och efterbevakningsansvar vid brand.

Reservatets gränser

Reservatets gränser sammanfaller delvis med befintliga fastighetsgränser, se bilaga 1. Även efter justeringar av sådana fastighetsgränser i kartan, till exempel efter fastighetsbestämning eller inmätning av gräns, ska reservatsgränsen anses följa de fastighetsgränser som anges i bilaga 1.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Västskärgårdstiftelsen. Förvaltningen ska ske i samverkan med berörda markägare.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i Göteborgs-Posten.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i Länsstyrelsens författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

I detta ärende har länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat. Naturvårdshandläggare Jennifer Hood har varit föredragande. I handläggningen har också medverkat avdelningschef Sven Swedberg, enhetschef Johan Jannert, antikvarie Gunilla Roos Nilsson, arkitekt Saeid Erfan och länsjurist Anders Hjalmarsson.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Lisbeth Schultze

Jennifer Hood

Så här överklagar du Länsstyrelsens beslut

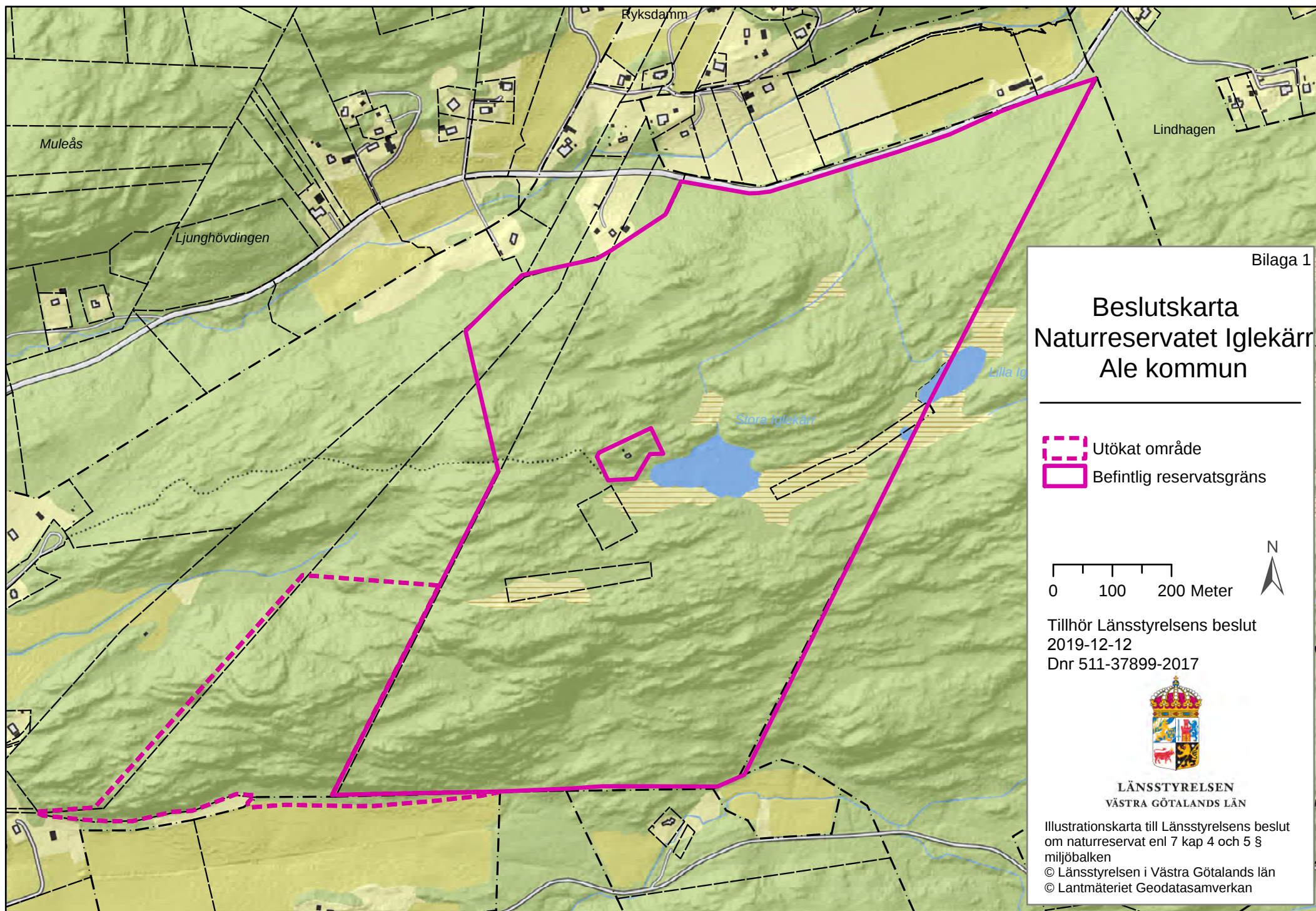
Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos regeringen. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar du med vanlig post är adressen Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till regeringen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Är du osäker på när tiden går ut kan du kontakta Länsstyrelsen.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur du anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturavdelningen
Peter Post

Bildande av naturreservatet Iglekärr i Ale kommun

Innehåll

Beslut om bildande m.m.
Syftet med naturreservatet
Skälen för Länsstyrelsens beslut
Beslut om föreskrifter
Ärendets handläggning
Länsstyrelsens bedömning och motivering
Upplysningar
Ersättningstalan
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskarta
Bilaga 2. Översiktskarta
Bilaga 3. Skötselplan
Bilaga 4. Sakägarförteckning
Bilaga 5. Sändlista

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Naturreservatet Iglekärr
NVR ID:	2044590
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Ale
Ungefärlig mittpunkt:	N 6430401, E 337846 SWEREF99
Lägesbeskrivning:	2 km öster om Skepplanda
Fastigheter och ägare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Nyttjanderättsinnehavare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Areal (ha):	75,1 hektar varav 1,4 hektar vatten.
Förvaltare:	Västkuststiftelsen
Naturgeografisk region:	Södra Västergötlands sprickdalsområde

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken.

Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen.

Namnet ska vara Naturreservatet Iglekärr.

Beslutet riktar sig till allmänheten, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård.

Länsstyrelsen utser Väst kuststiftelsen som förvaltare av naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 21 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- Bevara och förstärka de höga naturvärden som finns i området och som är kopplade till orördhet och barrskog med hög ålder.
- Trygga och förstärka livsbetingelserna för områdets värdefulla flora och fauna, däribland flera arter rödlistade kryptogamer.
- Tillsammans med angränsande naturreservat skapa ett stort sammanhängande område som inbjuder till friluftsliv och naturstudier.

Syftet ska uppnås genom att:

- Huvuddelen av skogen lämnas för fri utveckling, vilket är en förutsättning för att de naturvärden som återfinns i området ska bibehållas och utvecklas;
- området skyddas från all form av exploatering;
- en parkeringsplats och stig anläggs som knyter samman området med befintligt stigsystem i naturreservatet Ekliden.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Området bildar med sitt läge, i direkt anslutning till det befintliga naturreservatet Ekliden, en större sammanhängande värdekärna för skogliga naturvärden i Risveden. Området fungerar som livsmiljö för en rad rödlistade arter, signalarter och regionalt sällsynta arter som är beroende av naturskogsartad skog och stabilt mikroklimat för sin fortlevnad. Områdets naturvärden är främst kopplade till områdets äldre ekskog och hållmarksbarrskog med stor trädslagsblandning och riklig förekomst av död ved. Den stora

topografiska variationen ger också upphov till många branter med lodytor och blockmiljöer och riklig förekomst av lövträd som ek och asp. Många branter har också inslag av grönsten vilket ger upphov till lite rikare flora.

För att områdets naturvärden ska kunna bevaras och utvecklas ska skogen i huvudsak lämnas till fri utveckling.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Uppföra byggnad eller anläggning.
2. Anlägga väg.
3. Anlägga luft- eller markledning, stängsel eller hägnad.
4. Anordna upplag.
5. Borra, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika eller dämna.
6. Avverka eller utföra annan skogsbruksåtgärd.
7. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
8. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.

Utan hinder av föreskrifterna A6 och A7 får träd som faller över väg eller stig kapas och läggas åt sidan. Inom reservatsområdet finns ett officialservitut (aktbeteckning 15-SKU-717) till förmån för Sålunda 7:1 med rätt till väg mot väster, brygga och båtplats vid stora Iglekärr, samt brunn.

Utan hinder av A1 får befintlig äldre brygga ersättas med ny i storlek likvärdig brygga enligt bilaga 1. Vidare får befintlig stig/väg mot väster hållas framkomlig och fri från igenväxning utan hinder av A6. Slutligen får befintlig brunn underhållas och repareras utan hinder av A5.

Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår under B.
- Vid reparation, underhåll och trädsäkring av befintliga luftledningar. Markskador ska då om möjligt undvikas, men uppkommer markskador ska de repereras.
- Vid nedgrävning av markkabel istället för befintliga luftledningar. Samråd ska dock ske med Länsstyrelsen senast 6 veckor innan åtgärd.
- Vid reparation och underhåll av befintliga vägar (hela vägområdet), i och i anslutning till reservatet.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar uppförs/anläggs och att följande åtgärder vidtas.

1. Naturreservatet märks ut i terrängen.
2. Anläggning och underhåll av parkeringsplats och markerad stig samt uppsättning av informationstavlor.
3. Gallra och röja gran inom område markerat i bilaga 1 i den mån fastighetsägare och innehavare av särskild rätt inte, efter samråd med förvaltaren, själv utför dessa åtgärder.
4. Undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap 30 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Framföra motordrivet fordon annat än i samband med uttransport av fällt vilt med s.k. älghugare, fyrhjuling eller motsvarande.
2. Gräva upp växter eller insamla vedsvamp, lav eller mossor. Förbudet gäller inte plockning av blommor, bär och matsvamp för eget privat behov.
3. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och ikullfallna träd och buskar.
4. Medföra hund som inte är kopplad. Förbudet gäller ej vid jakt eller eftersök av skadat vilt.
5. utplantera växt- eller djurart.

Utan hinder av C1 får ägarna till Sålunda 1:7 i enlighet med servitut (aktbeteckning 15-SKU-717) utnyttja vägen mot väster (markerad i bilaga 1) för transporter till fastigheten med fyrhjuling, traktor eller motsvarande.

Föreskrifter enligt C ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan.
- När ledningsinnehavare vid reparation, underhåll och trädsäkring av befintliga luftledningar eller nedgrävning av markkabel använder erforderliga motordrivna fordon. Eventuella markskador ska reparerar.
- När Länsstyrelsen, eller den Länsstyrelsen utser, genomför naturinventeringar vilka även kan innebära insamling av arter i vetenskapligt syfte.

Ärendets handläggning

Områdets naturvärden uppmärksammades 2004 i samband med en skrivelse från Naturskyddsföreningen i Ale med begäran om skydd. Även markägaren till större delen av området meddelade i skrivelse att han ställde sig positiv till skydd.

Länsstyrelsen lät genomföra en översiktlig inventering av området och gjorde bedömningen att området förvisso hade en hög grad av naturlighet och hyste naturvärden, men inte tillräckligt höga naturvärden för att kunna prioriteras för reservatsbildning.

Naturskyddsföreningen inkom 2010 med ytterligare en skrivelse om begäran om skydd av området till Länsstyrelsen efter att ytterligare inventeringar genomförts med fynd av en hel del naturvårdsintressanta arter.

Då insamlingsstiftelsen Naturarvet skrivit kontrakt med berörda markägare och påbörjat en insamling för att skydda området gjorde emellertid Länsstyrelsen ingen ny bedömning av områdets skyddsvärde.

Under de två år som insamlingen var planerad till (2012-2013) lyckades Naturarvets inte samla in den köpeskillning som var överenskommen med säljaren till marken. Insamlingen förlängdes därefter i samråd med säljaren ytterligare två år, med ett år i taget. Totalt lyckades stiftelsen under dessa fyra år samla in cirka hälften av den överenskomna köpeskillningen.

Naturarvet tog därför under 2015 kontakt med Länsstyrelsen för en dialog om ett statligt engagemang för ett skydd av området. Stiftelsen ansökte också i skrivelse till Länsstyrelsen under hösten 2015 om ekonomisk ersättning för skydd av området.

Länsstyrelsen gjorde utifrån stiftelsens ansökan, fältbesök och nya uppgifter om artfynd i området en ny utvärdering av områdets naturvärden. Då området ligger inom värdetrakt för skydd av barrskog och direkt intill ett befintligt naturreservat samt hyser ett flertal nya intressanta artfynd gjorde Länsstyrelsen bedömningen att området uppfyller kriterierna för områdesskydd.

Ägarna till Sålunda 1:7, 2:22, 3:2 och 3:3 samt Svenska kraftnät och Vattenfall har som berörda mark- och sakägare, förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan.

Förslaget till naturreservat har remitterats till Ale kommun, SGU och Skogsstyrelsen.

Kjell och Siv Karlsson, Västkuststiftelsen, LRF, naturskyddsföreningen i Väst, Naturskyddsföreningen i Ale, Leif Danielson, NAISvefa, Göteborgsregionens kommunalförbund och Trafikverket har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

Ale kommun och SGU tillstyrker förslaget.

Skogsstyrelsen tillstyrker reservatsförslaget men anser att det bör ges utrymme för att upparbeta vindfällan eller stående angripen skog för att und-

vika skador på höga naturvärden i reservatet vid händelse av ett omfattande insektsangrepp.

Länsstyrelsen anser dock att alternativa metoder som t.ex. feromonfällor i första hand bör provas vid större insektsangrepp. Om effekt av bekämpningen uteblir kan dispens från föreskrifterna sökas för avbarkning eller uppbyggnad av vindfällan och angripen stående skog.

Ägarna till Sålunda 1:7 är positiva till reservatsförslaget men önskar att det oregistrerade officiälservitutet, med aktbeteckning 15-SKU-717, som belastar Sålunda 2:22 till förmån för Sålunda 7:1 beaktas och skrivs in. Servitutet ger rätt till väg mot väster, brygga och båtplats vid Stora Iglekärr samt brunn. För att kunna underhålla fastigheten behöver man kunna sköta transporter med motordrivet fordon. Vidare fungerar befintlig brunn dåligt och eventuellt behöver en ny brunn anläggas.

Registrering av servitutet görs hos Lantmäteriet och information om detta har meddelats markägarna till Sålunda 1:7. Vad gäller rätten till väg och transporter med motorfordon så har Länsstyrelsen undantagit detta från förbudet enligt föreskrift C1 i beslutet för markägarna till Sålunda 1:7, med hänvisning till befintligt servitut. Vidare får befintlig brygga ersättas med ny likvärdig. Om en ny brunn behöver anläggas bör detta företrädesvis ske på Sålunda 1:7. För eventuell anläggning av brunn på Sålunda 2:22 krävs dispens från föreskrift A5 i detta beslut.

Vidare efterfrågas information om hur Länsstyrelsen kommer att utforma skyltningen och markera att Sålunda 7:1 är en privat fastighet som inte ingår i reservatet. Länsstyrelsen avser först och främst att leda om befintlig stig så att den inte direkt berör Sålunda 7:1. Även på reservatsskyltarna avser Länsstyrelsen att markera fastigheten som privat tomtmark. Eventuell markering i fält bör tas upp för diskussion med förvaltaren efter att reservatet har bildats.

Naturarvet, ägare till Sålunda 2:22, samt Leif Danielson har lämnat synpunkter på stigdragningen i reservatet. Länsstyrelsen har beaktat stigförslagen i skötselplanen.

Svenska kraftnät har framfört behovet av att kunna förvalta, reparera, underhålla och reinvestera i den elledning som löper igenom området och som ingår i det Svenska stamnätet. Framförallt bedömer man att möjligheten till reinvestering genom förläggning av markkabel istället för befintlig luftledning behöver förtydligas i beslutet.

Länsstyrelsen anser att det enligt föreskrifterna inte föreligger några hinder för Svenska kraftnät att kunna förvalta, reparera, underhålla och reinvestera i den elledning som löper igenom området. Länsstyrelsen har dock omformulerat undantaget så att det tydligare framgår att nedgrävning av markkabel är tillåten i reservatet, efter samråd med Länsstyrelsen.

Trafikverket skriver i sitt yttrande att de förutsätter att naturreservatet inte bildas inom vägområdet tillhörande väg 1980. Vidare har man lämnat detaljsynpunkter på placeringen av den p-plats som föreslagits i skötselplanen i anslutning till vägen. Man upplyser även om att nya utfarter ska godkännas av Trafikverket.

Länsstyrelsen avser att beakta Trafikverkets synpunkter vid anläggningen av en ny p-plats. Huruvida naturreservatet i någon mån berör vägområdet är oklart men reparation och underhåll av befintliga vägar är undantaget från A-föreskrifterna. Länsstyrelsen har dock förtydligat undantaget så att det framgår att det omfattar hela vägområdet.

Intrångsavtal har tecknats med samtliga markägare.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Beskrivning av naturreservatet

Iglekärrsområdet, strax öster om Skepplanda, utgör tillsammans med Ekli-dens naturreservat ett skarpt markerat höjdområde i Risvedens utkant som skjuter fram mot de uppodlade markerna västerut. Mot norr sluttar formationen brant ned mot odlingslandskapet vid Ryksdamm och den väg som löper mellan Skepplanda och Kvarnabo. Terrängen är starkt kuperad med lodytor och blockbranter.

Höjdpartierna i området karakteriseras av gles, hedartad tallskog med varierande inslag av gran, ek och björk. I mer låglänta, fuktiga partier ökar andelen gran, klibbal och björk. I sluttningarna på sydsidan förekommer även mindre partier med hedekskog. I och nedanför de talrika branterna i området förekommer mycket ek och asp. Aspförekomsten är sannolikt den rikligaste i hela Risveden. Även rönn och ask återfinns i området. Skogen i området är förhållandevis gammal med förekomst av både tall och ek på uppåt 200 år. Skogen är i stora partier, olikåldrig och skiktad med ett stort inslag av död ved. Blåbärsris, ljung och blåtåtel alternerar i fältskiktet.

Berggrunden utgörs av gnejsig granit och granodiorit men förekomst av grönsten gör sig påmind i flera av områdets branter genom en rikare flora. Jordartskartan redovisar huvudsakligen kalt berg, d.v.s. berg i dagen med förekomst av morän i områdets norra brant. Centralt i området förekommer även partier med torv, framförallt i myrmarkerna runt sjön Stora Iglekärr.

Vegetationen i myrpartierna karakteriseras av västliga arter som myrlilja, klockljung och tuvsäv. Sparsamt finner man här också klockgentianan. Lilla Iglekärr som tangerar reservatet i öst är sedan länge känd som en av de sjöar i Risveden där gotlandsagen växer. En rad naturvårdsintressanta arter har hittats i området, varav flera är rödlistade.

Äldre kartmaterial visar sparsam förekomst av träd i Risvedens västra delar med dominans av betade ljung- och buskmarker under första hälften av 1800-talet. Därefter har skogen här successivt slutit sig. Det äldre trädskiktet i reservatsområdet har därför sannolikt en ålder på ca 150-160 år. Ekskogen i området kan vara av samma ålder, men har också antagits vara ett resultat av de ekplanteringar som utfördes i dessa delar av Skepplanda vid mitten av 1700-talet. Större delen av den nuvarande skogen inom området består av sådan skog som under det senaste decenniet aldrig brukats eller där virkesuttaget varit ringa.

En mer utförlig beskrivning av området lämnas i skötselplanen.

Motivering av beslutet

Området bildar med sitt läge, i direkt anslutning till det befintliga naturreservatet Ekliden, en större sammanhängande värdekärna för skogliga naturvärden i Risveden. Området fungerar som livsmiljö för en rad rödlistade arter, signalarter och regionalt sällsynta arter som är beroende av naturskogsartad skog och stabilt mikroklimat för sin fortlevnad. Områdets naturvärden är främst kopplade till områdets äldre barrskog med stor trädslagsblandning och riklig förekomst av död ved samt den äldre ekskogen i områdets södra del. Den stora topografiska variationen ger också upphov till många branter med lodytor och blockmiljöer och riklig förekomst av lövträd som ek och asp. Många branter har även inslag av grönsten vilket ger upphov till lite rikare flora.

För att områdets naturvärden ska kunna bevaras och utvecklas ska skogen i huvudsak lämnas till fri utveckling.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB innebär så begränsade kostnadsmissiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för konsekvensutredning av regelgivning.

Beslutets förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser.

Hela naturreservatet ingår i riksintresse för naturvård (NRO14123 "Risveden") och friluftsliv (FP8 "Risvedenområdet"). Den norra delen av reservatet har i Ale kommuns översiktsplan betecknats som "särskilt värdefullt naturområde" tillsammans med det angränsande naturreservatet Ekliden. I Ale kommuns naturvårdsprogram från 2007 är den norra delen av området placerad i klass 2 – höga naturvärden medan naturreservatet Ekliden är placerad i klass 1 – unika naturvärden.

Miljömål

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå det av riksdagen antagna miljömålet Levande skogar.

Intresseprövning

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående markanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap 7 § miljöbalken).

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet ska uppnås är t.ex. följande:

- Regler om körning i terräng i terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen.
- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskyddsförordningen.
- Regler om jakt enligt jaktlagen och jaktförordningen.
- Strandskyddslagstiftningen.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Väst kuststiftelsen. Förvaltningen ska ske i samverkan med berörda markägare.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.

Reservatets gränser

Reservatets gränser sammanfaller delvis med befintliga fastighetsgränser, se bilaga 1. Även efter justeringar av sådana fastighetsgränser i kartan, t.ex. efter fastighetsbestämning eller inmätning av gräns, ska reservatsgränsen anses följa fastighetsgräns i berörd del.

Ersättningstalan

Om överenskommelse om ersättning inte kan träffas, måste sakägare som vill göra anspråk på ersättning eller inlösen väcka talan i Mark- och miljödomstolen som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan måste enligt 31 kap. 13 § miljöbalken lämnas in till Mark- och miljödomstolen inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägaren rätten till ersättning.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i Göteborgs Posten.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i Länsstyrelsens författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

I detta ärende har länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat. Naturvårds-
handläggare Peter Post har varit föredragande. I handläggningen har också
deltagit avdelningschef Sven Swedberg, enhetschef Johan Jannert, antikva-
rie Lisa Ragnarsson, planhandläggare Saeid Erfan och länsjurist Martin
Jansson.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Lisbeth Schultze

Peter Post

Så här överklagar du Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos regeringen. **Överklagandet ska dock skickas
eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är

vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar du med vanlig post är adressen

Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och hand-
lingarna till regeringen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick
del av beslutet. Är du osäker på när tiden går ut kan du kontakta Länsstyrelsen.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ären-
dets diarienummer, samt
- hur du anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

2017-06-22
M2016/02490/Me

Miljö- och energidepartementet

Affärsverket svenska kraftnät
att: Bertil Persson
Box 1200
172 42 Sundbyberg

Överklagande i fråga om naturreservatet Iglekärr, Ale kommun

Regeringens beslut

Regeringen ändrar Länsstyrelsens i Västra Götalands län beslut på så sätt att andra punkten i undantagen från föreskrifterna enligt A (sidan 4) ges följande lydelse.

- Vid reparation, underhåll, trädsäkring och ombyggnad av befintliga luftledningar enligt gällande ledningsrätt. Markskador ska då om möjligt undvikas, men uppkommer markskador ska de repareras.

Regeringen avslår överklagandet i övrigt.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län ska kungöra regeringens beslut på samma sätt som är föreskrivet för kungörande av beslut om naturreservat enligt 27 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Ärendet

Länsstyrelsen i Västra Götalands län beslutade den 28 september 2016 att bilda naturreservatet Iglekärr i Ale kommun, se *bilagan*.

Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) har överklagat beslutet och yrkat att undantaget från föreskrifterna enligt A ändras så att punkten två får lydelsen ”Vid reparation, underhåll, trädsäkring, reinvestering och ombyggnad av befintliga luftledningar enligt gällande ledningsrätt. Markskador ska då om möjligt undvikas, men uppkommer markskador ska de repareras.” Därutöver har Svenska kraftnät yrkat att punkten tre, som gäller nedgrävning av markkabel i stället för befintliga luftledningar, tas bort.

Som skäl för yrkandet har Svenska kraftnät anfört i huvudsak följande. I det nybildade naturreservatet Iglekärr finns en befintlig 400 kV-ledning som är viktig för landets elförsörjning. Ledningen är en sådan anläggning för energidistribution som omfattas av 3 kap. 8 § miljöbalken. Det är angeläget att framtida reinvesteringar i och ombyggnader av denna anläggning inte försvåras eller förhindras. Vid en underhållsåtgärd i form av en reinvestering behöver Svenska kraftnät kunna uppföra torn, master, nya stolpar och gräva i ledningsgatan. Det är tveksamt om en reinvestering eller ombyggnad av ledningen omfattas av begreppet underhåll. För att undvika oklarheter eller att dispens krävs för dessa åtgärder är det angeläget att föreskrifterna ändras så att det uttryckligen anges att även reinvestering i eller ombyggnad av ledningen undantas från föreskrifterna under A. Svenska kraftnät har upplyst länsstyrelsen om att luftledningar inte kan grävas ner. Undantaget för markkabel är därför inte motiverat.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har yttrat sig över överklagandet och yrkat att det avslås och att undantagen från föreskrifterna förblir oförändrade. Länsstyrelsen anser att begreppet ”reinvestering” inte bör användas i undantagen eftersom det inte är väl definierat. Länsstyrelsen bedömer att det enligt föreskrifterna inte är något hinder för Svenska kraftnät att kunna förvalta, reparera, underhålla och reinvestera i den ledning som går genom reservatet. De åtgärder som Svenska kraftnät kan behöva göra med ledningen och i ledningsgatan ryms inom begreppen ”reparation och underhåll”, det vill säga så som undantaget är formulerat i beslutet.

Svenska kraftnät har därefter yttrat sig på nytt och anfört bland annat att de åtgärder som kan ingå i en reinvestering omfattas även av underhåll eller ombyggnation. Såsom länsstyrelsen påpekat kan dock begreppet uppfattas som oklart. Svenska kraftnät inskränker därför sitt yrkande på så sätt att ordet ”reinvestering” stryks. Det är dock tveksamt om en ombyggnad omfattas av begreppet underhåll och det är angeläget att undvika oklarheter i fråga om dispens krävs för en åtgärd eller inte.

Skälen för regeringens beslut

Ett område får förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat. I beslut om att bilda naturreservat ska

anges skälen för beslutet och de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet. Föreskrifterna ska enligt förarbetena till miljöbalken inte vara mera ingripande än vad som krävs för att tillgodose syftet med reservatet men de måste samtidigt utformas så att skyddet blir effektivt.

Syftet med Iglekärr naturreservat är enligt länsstyrelsens beslut att bevara och förstärka de höga naturvärden som finns i området och som är kopplade till orördhet och barrskog med hög ålder. Livsbetingelserna för områdets värdefulla flora och fauna, däribland flera arter rödlistade kryptogamer, ska tryggas och förstärkas. Tillsammans med angränsande naturreservat ska ett stort sammanhängande område som inbjuder till friluftsliv och naturstudier skapas. Syftet ska uppnås bland annat genom att huvuddelen av skogen lämnas för fri utveckling, vilket är en förutsättning för att de naturvärden som finns i området ska bibehållas och utvecklas, samt att området skyddas från all form av exploatering.

Föreskrifterna för reservatet (A) anger bland annat att det inom reservatet är förbjudet att uppföra byggnad eller anläggning, anlägga luft- eller markledning, borra, gräva, schakta och utfylla. Undantag från föreskrifterna gäller bland annat vid reparation, underhåll och trädsäkring av befintliga luftledningar – markskador ska då om möjligt undvikas, men uppkommer markskador ska de repareras – samt vid nedgrävning av markkabel i stället för befintliga luftledningar.

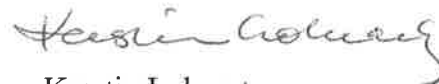
Regeringen bedömer att det tillägg om ombyggnad av befintliga luftledningar enligt gällande ledningsrätt som Svenska kraftnät yrkat i undantagen från reservatsföreskrifterna är rimligt och förenligt med naturreservatets syfte. Överklagandet bör därför bifallas i den delen.

De föreskrifter och undantag som länsstyrelsen har beslutat i övrigt är enligt regeringens bedömning väl avvägda och lämpliga för att uppnå det starka skydd som är syftet med reservatet. Vad Svenska kraftnät anfört om undan-

tag vid nedgrävning av markkabel utgör inte skäl till annat ställningstagande.
Överklagandet bör därför avslås i den delen.

På regeringens vägnar

Karolina Skog

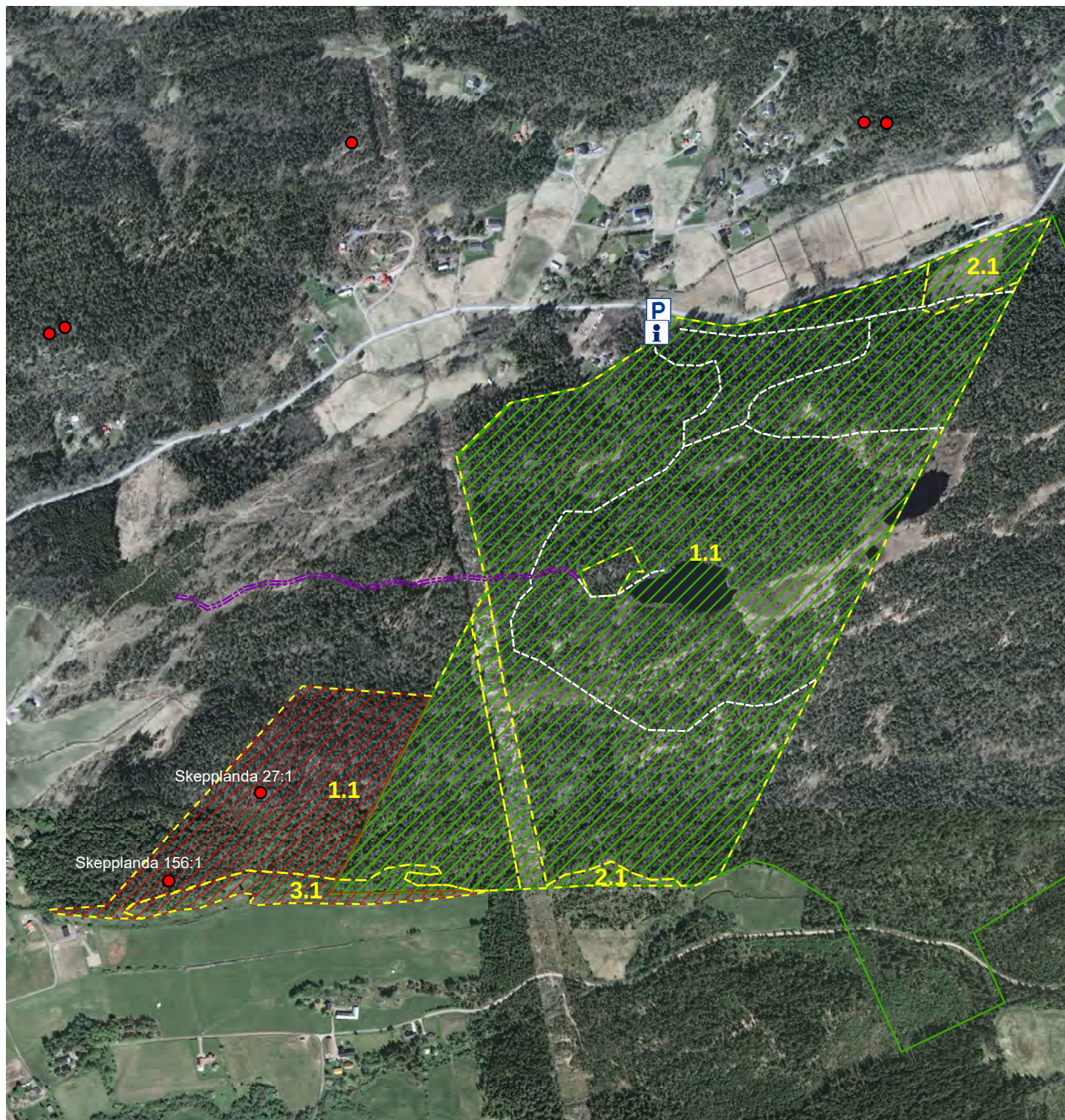

Kerstin Lokrantz

Kopia till

Naturvårdsverket

Länsstyrelsen i Västra Götalands län (handlingarna återsänds)

Ale kommun

Skötselplanskarta, utökning av Naturreservatet Iglekärr, Ale kommun

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

	P-plats		Fornlämningar punkt		Eklidens naturreservat
	Informationsskylt		Skötselområden		Utökat område
	Stig		Iglekärrs naturreservat		
	Stigar, vägar				

Bilaga 4. Illustrationskarta till skötselplan för utökning av naturreservatet Iglekärr. Tillhör Länsstyrelsens beslut 2019-12-12, dnr 511-37899-2017

0 100 200 300 Meter

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan